

Ministrstvo za okolje in prostor
Dunajska 47
1000 Ljubljana

Ljubljana, 28. oktober 2016

Pripombe na Osnutek Odloka o Programu porabe sredstev sklada za podnebne spremembe v letu 2017 in 2018

Spoštovani!

V skladu s pozivom na spletni strani Ministrstva za okolje in prostor z dne 28. 9. 2016¹ podajamo pripombe na Osnutek Odloka o Programu porabe sredstev sklada za podnebne spremembe v letih 2017 in 2018:

2.2 Poraba sredstev preteklega programa porabe

Čeprav tokratni osnutek programa porabe sredstev sklada za podnebne spremembe vsebuje točko, ki naj bi pojasnila, kako so se v preteklosti porabljala sredstva sklada, je podana informacija nepopolna in nejasna (navedeni so le trije ukrepi, ki so bili sofinancirani iz sredstev sklada v zadnjih treh letih, ki npr. za leto 2015 skupaj predstavljajo le 86 % sredstev sklada).

Zato tudi tokrat izpostavljamo potrebo po bistveno bolj transparentnem upravljanju sklada. **Predlagamo, da se vse informacije v zvezi s podnebnim skladom objavljajo na spletu: program porabe, višina zbranih sredstev, javni razpisi, podprti ukrepi vključno z upravičenci, poročila o izvedenih ukrepih ter učinkih, kadar je to možno.**

5 Upravičeni nameni porabe sredstev sklada za podnebne spremembe

Med upravičenimi nameni porabe tokrat ni ukrepov učinkovite rabe energije, kljub temu, da na eni strani obstaja velik potencial za energetske prihranke in učinkovito rabo energije, na drugi pa investicije v te ukrepe preprečujejo prav visoki stroški začetnih investicij. Ker tudi pripravljalec navaja, da ukrepi energetske učinkovitosti predstavljajo win-win rešitve in ker v prejšnjem letu navkljub napovedi, da bodo iz sredstev sklada večinoma financirani ukrepi energetske učinkovitosti do tega ni prišlo, **predlagamo, da se med upravičene namene porabe uvrsti ukrepe učinkovite rabe energije.**

5.5 Sofinanciranje projektov nevladnih organizacij, ki delujejo na področju podnebnih sprememb

Ker podnebne spremembe vplivajo na vsa področja našega življenja in delovanja, želimo izpostaviti, da je pomembno, da so za sredstva iz tega ukrepa upravičene vse nevladne organizacije, ki naslavljajo podnebne spremembe. Torej tako okoljske, kot tudi naravovarstvene in prostorske, pa tudi organizacije, ki se s problemom podnebnih sprememb ukvarjajo skozi globalno učenje.

Vezano na to, menimo, da so sredstva, ki so predvidena za ta ukrep, čeprav višja kot v letih 2015 in 2016, še vedno prenizka. **Predlagamo, da se za sofinanciranje projektov nevladnih organizacij nameni 5 % sredstev sklada na leto.**

Prav tako predlagamo, da se javni razpisi za nevladne organizacije izvajajo preko Eko sklada. Eko sklad ima za to zakonsko podlago in je usposobljen za izvajanje javnih razpisov.

5.6 Tehnična pomoč

Ker ta ukrep zajema podporo aktivnostim ozaveščanja, promocije, izobraževanja in usposabljanja, ki so aktivnosti, s katerimi se v prvi vrsti ukvarjajo nevladne organizacije, **bi morale biti za sredstva tehnične pomoči upravičene tudi nevladne organizacije.** Na teh področjih dela imamo nevladne organizacije bogate izkušnje, ki kažejo na strokovnost in učinkovitost našega dela.

5.6.1 Ozaveščanje

Pri tem ukrepu je navedeno, da se bodo sredstva delila preko javnih naročil. Temu nasprotujemo in predlagamo, da se vsa sredstva delijo preko javnih razpisov. Namreč v preteklosti so se ta sredstva praviloma delila preko javnih naročil male vrednosti, kar ni transparentno in zmanjšuje možnost konkuriranja idej. Sploh pa javna naročila niso primerna za podpiranje projektov, ki so pridobili sredstva na mednarodnih razpisih.

5.8 Izpolnjevanje mednarodnih obveznosti v okviru globalnih podnebnih prizadevanj

Pozdravljamo namero, da se iz podnebnega sklada del sredstev nameni tudi za financiranje podnebnih ukrepov v manj razvitih državah. Vendar formulacija, ki jo pripravljalec uporablja (v tabeli: "Mednarodna razvojna pomoč v okviru financiranja globalnih podnebnih prizadevanj"), ni ustrezna in jo je treba spremeniti. Ponovno opozarjamo, da je treba strogo ločiti med zavezami, ki jih ima Slovenija za zagotavljanje uradne razvojne pomoči in zavezami za zagotavljanje podnebnega financiranja. Podnebno financiranje v okviru Okvirne konvencije ZN o spremembi podnebja in Pariškega sporazuma mora biti novo in dodatno sprejetim zavezam o uradni razvojni pomoči. **Predlagamo, da se ukrep preimenuje v "podnebno financiranje v okviru globalnih podnebnih prizadevanj". Prav tako predlagamo, da se sredstva ne namenijo domačim podjetjem za izvajanje projektov v tretjih državah, temveč da se namenijo za ukrepe oziroma projekte v državah v razvoju, kjer so javna sredstva najbolj potrebna.** To so predvsem ukrepi prilagajanja na podnebne spremembe, ki niso zanimivi za zasebni kapital, potrebe pa bistveno presegajo sredstva, ki so na voljo.

Poleg zgoraj navedenih pripomb se želimo odzvati tudi na navedeno pod točko 3 – predvidena višina prilivov sredstev iz prodaje emisijskih kuponov na dražbi:

Nizka cena ogljika na trgu je posledica nedelovanja evropske sheme trgovanja z emisijami. Le-ta ne deluje zaradi prenizko zastavljenih ciljev zmanjšanja emisij, brezplačne delitve kuponov in masovne rabe mednarodnih kreditov.

Pariški dogovor predstavlja zavezo vseh držav k ukrepanju in strinjanje, da trenutni napor držav niso skladni s cilji dogovora in jih je zato treba okrepiti. Dolgoročni cilj omejiti globalno segrevanje na 1,5 °C in doseči neto ničelne emisije v drugi polovici stoletja zahteva radikalno reformo podnebnih politik tudi v Evropi. Evropska shema trgovanja z emisijami je pomemben del te politike. **Zato pozivamo vlado, da prepozna, da ji ratifikacija Pariškega dogovora nalaga nove obveznosti in se zavzame za okrepitev ukrepanja EU tako pred letom 2020, kot tudi po letu 2020.**

Za mrežo Plan B za Slovenijo pripravila Barbara Kvac (Focus, društvo za sonaraven razvoj)